

[Energiministeren]

ger, som der i den givne situation måtte være behov for.

Med disse ord indstiller jeg lovforslaget til tingets hurtige og velvillige behandling.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Hermed tillader jeg mig for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om begrænsning af overarbejde og om afspadsering.

(Lovforslag nr. L 177).

I november 1977 nedsatte regeringen et udvalg med repræsentanter for arbejdsmarkedets parter. Udvalget skulle udarbejde forslag til ordninger, der sikrer en bedre fordeling af det eksisterende arbejde, og havde bl. a. til opgave at udarbejde forslag med henblik på begrænsning af det eksisterende overarbejde og indførelse af obligatorisk afspadsering af overarbejde i videst muligt omfang.

Udvalget har i januar 1979 afgivet betænkning til arbejdsministeren (betænkning nr. 865 om begrænsning af overarbejde og om afspadsering) med lovforslag om begrænsning af overarbejde og om afspadsering, som et flertal af udvalget står bag. Repræsentanterne i udvalget fra Dansk Arbejdsgiverforening og Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger har ikke kunnet gå ind for udarbejdelsen af lovforslag og har derfor afgivet en særudtalelse.

Nærværende forslag fremsættes på grundlag af udvalgets overvejelser.

Spørgsmålet om begrænsning af overarbejde ud fra et arbejdsfordelingssynspunkt har også tidligere været genstand for drøftelse i tinget.

Lovforslaget har som formål at bidrage til en bedre fordeling af den eksisterende arbejdsmængde, således at flere kommer i arbejde, hvilket skal ses på baggrund af den aktuelle beskæftigelsessituation og de mørke udsigter for de nærmeste år.

Det foreslås, at den enkelte lønmodtagers overarbejde højst kan udgøre 100 timer årligt, og at alt overarbejde skal afspadseres, således at der til en overarbejdsperiode svarer en afspadseringsperiode af samme længde. For at sikre den størst mulige beskæftigelseseffekt af en sådan afspadseringsordning foreslås det, at afspadsering skal finde sted inden for en 2 måneders frist.

Ud fra et hensyn til så vidt muligt at undgå indgreb i overenskomstmæssige bestemmelser om overarbejde og afspadsering og ud fra et ønske om at søge udformet en smidig ordning, der kan tage hensyn til de forskelligartede forhold på arbejdsmarkedet, foreslås det, at lovforslagets bestemmelser skal gælde for enhver modstående aftale om afspadseringspligt, om begrænsning af den enkelte lønmodtagers overarbejde og om afspadseringsfrist, hvad enten denne ligger over eller under lovforslagets standard, hvis aftalen har form af en kollektiv overenskomst eller aftale, og hvis denne overenskomst eller aftale er indgået efter lovforslagets ikrafttræden. Dette indebærer bl. a., at sager om disse forhold behandles ad fagretlig vej.

For at lovforslaget skal kunne virke tilstrækkelig smidigt under hensyntagen til produktionsmæssige og personlige forhold, foreslås, at der indføres en mulighed for at meddele dispensation fra lovforslagets bestemmelser om afspadseringspligt, om maksimumsgrænsen for den enkelte lønmodtagers overarbejde og om afspadseringsfrist.

Som et eksempel på, hvor en – eventuelt tidsbegrænset – dispensation kan komme på tale, skal nævnes det forhold, at der inden for et område eller en branche er mangel på uddannet arbejdskraft. Det vil her være naturligt at give dispensation, indtil iværksatte uddannelsesforanstaltninger har virket. Ellers ville loven få den utilsigtede effekt, at arbejdspresset blev forøget for dem, der var i arbejde.

Dispensation meddeles af et særligt til formålet oprettet overarbejdsnævn.

Det skal tilføjes, at jeg under udvalgsbehandlingen er parat til at diskutere, hvorledes man i øvrigt kan sikre, at en konstateret mangel på arbejdskraft ikke medfører, at en virksomhed på grund af afspadseringsbestemmelsen tvinges til at nedsætte produktionen, hvilket vil være en ganske utilsigtet virkning af forslaget.

Det må erkendes, at visse grupper af lønmodtagere har så specielle arbejdstidsmæssige forhold, at de vanskeligt kan inddrages under forslaget bestemmelser, og det foreslås derfor, at arbejdsministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at disse persongrupper undtages fra loven.